

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 472/2012-61

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. januára 2013 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti MUDr. M. A., P., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 214/2011-175 z 27. marca 2012, za účasti Krajského súdu v Košiciach, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. M. A. na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 214/2011-175 z 27. marca 2012 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011, okrem výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu k JUDr. N. Č. ako žalobkyni a MUDr. M. A. ako žalovanému v 1. rade, p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 214/2011-175 z 27. marca 2012 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011, okrem výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu k JUDr. N. Č. ako žalobkyni a MUDr. M. A. ako žalovanému v 1. rade, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a l š i e konanie.

3. Krajský súd v Košiciach j e p o v i n n ý uhradiť MUDr. M. A. trovy konania v sume 485,28 € (slovom štyristoosemdesiatpäť eur a dvadsaťosem centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ľ. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2012 doručená sťažnosť MUDr. M. A., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 214/2011-175 z 27. marca 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je ako žalovaný v 1. rade účastníkom konania o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, v ktorom si žalobkyňa žalobou zo 14. júna 2010 uplatňuje nároky súvisiace s namietaným porušením jej práva na ochranu osobnosti.

Sťažovateľ k doterajšiemu priebehu konania v jeho právnej veci uvádza:

«O žalobe rozhodol Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C/102/2010-130 zo dňa 16. júna 2011 (ďalej len „Prvostupňový rozsudok“) a to tak, že žalovaného v 2. rade zaviazal v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku zabezpečiť, aby „vo vysielaní informačného kanála Mesta P., v rámci televíznej programovej služby iTV, bola odvysielaná 3-krát vždy s časovým odstupom 2 dní a vždy vo vysielacom čase medzi 18.00 hod. a 20.00 hod. nasledovná správa: Tvrdenia, ktoré uviedol primátor Mesta P. MUDr. M. A., na zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 28. 01. 2010, kde uviedol o JUDr. N. Č., že si myslí, že táto ako sudkyňa krajského súdu mala určitú afinitu k Mestu P. pri rozhodovaní v súdnom spore na Krajskom súde..., ktorý sa týkal zmluvy medzi Mestom P. a súkromným médiom, pretože jej pán manžel pôsobil v Meste P. dlhší čas ako prednosta mestského úradu, nie sú pravdivé a týmto došlo k neoprávnenému zásahu do jej občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, za čo sa pôvodca týchto tvrdení MUDr. M. A. týmto JUDr. N. Č. ospravedlňuje.“. Zároveň súd uložil žalovanému v 1. rade zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- EUR a nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 1.241.13,- EUR. Náhradu trov konania a právneho zastúpenia súd žalobkyni proti žalovanému v 2. rade nepriznal.»

O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011 rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil okrem výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a výroku o náhrade trov vo vzťahu žalobkyne a sťažovateľa a zároveň v tejto časti zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti formuluje svoje námietky proti právnym záverom vyjadreným v rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu, pričom v tejto súvislosti najmä uvádza:

«Krajský súd v druhostupňovom rozsudku v potvrdzujúcej časti odkázal na dôvody uvedené Okresným súdom v prvostupňovom rozsudku a tieto dôvody doplnil s ohľadom na odvolanie žalovaného v 1. rade o ďalšiu argumentáciu. ... S ohľadom na skutočnosť, že sa Krajský súd nestotožnil v zmysle citovaného ustanovenia s argumentáciou Prvostupňového súdu v celom rozsahu (časť jeho výroku bola odvolacím súdom zrušená), máme za to, že Krajský súd nemohol a nemal v zmysle § 219 ods. 2 OSP odkázať v Druhostupňovom rozsudku na dôvody uvedené Okresným súdom v Prvostupňovom rozsudku. Odôvodnenie Druhostupňového rozsudku je podľa nášho názoru preto nejednoznačné a nepresvedčivé, čím bolo všetkým účastníkom porušené právo na spravodlivý súdny proces.

Zásadne odmietame právne závery Krajského súdu v potvrdzujúcej časti na str. 11 druhostupňového rozsudku, kde súd uvádza „Jeho výrok teda spochybňuje nestranné a nezávislé rozhodovanie žalobkyne ako sudkyne... podáva negatívny obraz o osobe žalobkyne ako sudkyne, ktorá sa neriadi zásadou nestranného a nezávislého rozhodovania... vedome vyvolal pochybnosti o dôveryhodnosti a profesionálnej cti žalobkyne, ako aj o jej nezávislom a nestrannom rozhodovaní v súdnom konaní, ktoré sú podľa nášho názoru arbitrárne a boli súdom vyslovené až s prílišnou mierou abstrakcie a zovšeobecnenia. Máme za to, že tieto právne závery boli Krajským súdom prijaté bez ohľadu na skutkový stav veci zistený vykonaným dokazovaním. Hodnotiaci úsudok žalovaného v 1. rade smeroval ku kritickému poukázaniu na predpokladaný pomer konajúcej sudkyne k prejednávanej veci a jej účastníkom, prostredníctvom jej manželského vzťahu s Ing. J. Č., ktorý sa mal podieľať na vypracovaní zmluvy a jej dodatku, o peňažných nárokoch z ktorých rozhodovala žalobkyňa. Sporný prejav žalovaného v 1. rade v zásade obsahuje, ako uvádzame ďalej, štyri základné výroky, a to (i.) spor súdila na krajskom súde, (ii.) súdila to myslím si, že nie je to nič tajné pani Č., (iii.) myslím si, že (pani Č.) určitú afinitu k mestu mala, (iv.) jej pán manžel, pokiaľ viem, pôsobil tu dlhší čas ako prednosta mestského úradu. Máme za to a v konaní nebol procesné preukázaný opak, že všetky tieto výroky, ktoré boli súčasťou hodnotiaceho úsudku žalovaného v 1. rade sú pravdivé.

V tomto prejave žalovaný v 1. rade poukázal na afinitu - vzťah konajúcej sudkyne k mestu. Pojem „afinita“ pritom nie je neslušným alebo urážlivým slovom a teda sa nemôže jednať o hanlivý, česť ohrozujúci výrok, ktorý by mohol byť spôsobilý znížiť vážnosť žalobkyne, a to ani v kontexte celého vyjadrenia. Žalovaný v 1. rade tak kriticky vyjadril pomer konajúcej sudkyne k prejednávanej veci a jej účastníkom, ktorý vyvoláva pochybnosti. Žalovaný v 1. rade mohol mať na základe vyššie uvedeného odôvodnené pochybnosti o možnom konflikte záujmov žalobkyne v prejednávaných veciach, ktorá sa podľa jeho názoru (ako i názoru v konaní vypočutých svedkov) mala dať v predmetnej veci vylúčiť z rozhodovania. Zistené skutočnosti podľa nás zakladali oprávnené pochybnosti žalovaného v 1. rade o nezáujmatosti konajúcej sudkyne. Možno pritom konštatovať, že žalovaný v 1. rade mal právo mať pochybnosti o možnom konflikte záujmov konajúcej sudkyne a mal právo tieto pochybnosti nielen uplatniť v konaní (čo sa aj následne stalo ako vyplýva zo spisu), ale ich aj verejne vysloviť pred poslancami mestského zastupiteľstva a slobodne sa k nim vyjadriť, vzhľadom na ústavnú slobodu prejavu. Podľa nášho právneho názoru ide preto o prípustnú kritiku sudkyne pri výkone jej profesie. Krajský súd v odôvodnení druhostupňového rozsudku na viacerých miestach (cca 4x) označil sporný prejav žalovaného v 1. rade za (i.) nepravdivý a (ii.) bez akéhokoľvek skutkového základu. V kontexte týchto tvrdení je potrebné poukázať, že Krajský súd rovnako ako aj Okresný súd vôbec neuvádzajú, ktorá časť sporného výroku žalovaného je nepravdivá. Navyše, v danom prípade ide o hodnotiaci úsudok, pri ktorom sa pravdivosť výroku vzhľadom na subjektívny charakter v zásade procesne nepreukazuje. Práve hodnotiaci úsudok je chránený prezumpciou ústavnej konformity, čo všeobecné súdy opomenuli vziať do úvahy. Aj napriek tomu sa na tomto mieste žiada odcitovať sporný výrok žalovaného v 1. rade: „... Nie je to, ako viackrát tu hovorím, nejaký negatívny pohľad na tých sympatických ľudí mladých, ktorí tu tento kanál zabezpečujú, ale bolo to tak, a teda tieto, tento spor bol na krajskom súde, kde zhodou okolností, ako som, teda ja nepoznám sudcov, ale súdila to myslím si, že nie je to nič tajné pani Č., ktorá teda tak isto, myslím si, že určitú afinitu k mestu mala, pretože jej pán manžel, pokiaľ viem, pôsobil tu dlhší čas ako prednosta mestského úradu. To len pre doplnenie...“. Citovaný prejav žalovaného v 1. rade v zásade obsahuje štyri základné výroky:

1. spor súdila na krajskom súde, — je pravda

2. súdila to myslím si, že nie je to nič tajné pani Č., — je pravda
3. myslím si, že (pani Č.) určitú afinitu k mestu mala, — je pravda
4. jej pán manžel, pokiaľ viem, pôsobil tu dlhší čas ako prednosta mestského úradu.
— je pravda

Zdôrazňujeme, že ani jeden z výrokov 1-4 nie je nepravdivý, pretože spor bol súdený na Krajskom súde...; súdila ho JUDr. Č.; táto mala „afinitu“ (vzťah) k mestu ako sme uviedli vyššie; manžel žalobkyne pôsobil dlhší čas ako prednosta mestského úradu. Na spornom výroku žalovaného v 1. rade preto nie je nič nepravdivé a preto máme za to, že sporný hodnotiaci úsudok má aj dostatočný a pravdivý skutkový základ.»

V nadväznosti na uvedené podľa sťažovateľa „vzhľadom na pravdivosť jednotlivých výrokov hodnotiaceho úsudku žalovaného v 1. rade vyznieva absurdne enunciát všeobecných súdov, ktoré uložili žalovanému v 1. rade ospravedlniť sa žalobkyni za tvrdenia, ktoré podľa znenia ospravedlnenia vo výroku prvostupňového rozsudku (vo výroku je uvedené množné číslo!) nie sú pravdivé. Konajúce súdy však vôbec nezdôvodňujú, ktoré z týchto tvrdení sú nepravdivé a prečo, a ich nepravdivosť iba konštatujú. Práve naopak, tieto tvrdenia sú pravdivé, majú dostatočný faktický základ, a preto konajúce všeobecné súdy svojimi výrokmi rozhodnutí nútia žalovaného v 1. rade povedať, že je nepravda to, čo pravda je. Podľa nášho názoru sú preto v tejto časti rozhodnutia všeobecných súdov nepreskúmateľné. Zastávame právny názor, že sporný prejav žalovaného v 1. rade obsahuje pravdivé výroky, o čom boli konajúcim súdom predložené dôkazy. Možno preto konštatovať, že všeobecné súdy nútia žalovaného v 1. rade sa ospravedlniť žalobkyni za výroky, ktoré sú pravdivé, a ktoré podľa nášho názoru nepôsobia difamačne a nie sú porušením platných právnych predpisov.

Rovnako odmietame aj záver všeobecných súdov, že sporný prejav žalovaného v 1. rade bol urobený bez akéhokoľvek skutkového základu. Všeobecné súdy bez bližšieho zdôvodnenia viažu kontext vyslovených pochybností o nezaujatosti konajúcej sudkyne vo forme krátkeho hodnotiaceho úsudku žalovaného v 1. rade len na funkciu manžela žalobkyne ako prednostu mestského úradu. Žalovaný v 1. rade však konajúcim súdom predložil dôkazy, a to svedecké výpovede p. L. a p. K. vo forme zápisníc z pojednávania, ktoré preukazujú, že na vypracovaní spornej zmluvy a jej dodatku, o peňažných nárokoch z

ktorých rozhodovala žalobkyňa sa mal podieľať aj jej manžel. Na základe tejto skutočnosti možno preto konštatovať, že sporný výrok žalovaného v 1. rade jednoznačne mal relevantný skutkový základ. Skutkovým základom pre vyslovenie hodnotiaceho úsudku preto nebola len samotná funkcia manžela žalobkyne, ale aj skutočnosť, že sa mal podieľať na vypracovaní zmluvy, o nárokoch z ktorej rozhodovala žalobkyňa ako sudkyňa. S týmto relevantným argumentom sa pritom všeobecné súdy vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadali, pričom Krajský súd túto skutočnosť ako aj v odvolaní namietané nezohľadnenie dôkazu výsluchu svedka K. prvostupňovým súdom vyslovene neprípustné odignoroval. Paradoxne naopak, Krajský súd konštatuje, že žalovaný v 1. rade nepreukázal pravdivosť svojich tvrdení a neuniesol dôkazné bremeno o tom, žeby ním bola zverejnená pravdivá informácia. Otázne teda je, čo mal žalovaný v 1. rade súdu ešte procesné preukazovať, keď zo spisu vyplýva, že žalobkyňa je sudkyňou; predmetný spor súdila; jej manžel bol prednostom mestského úradu a podľa svedeckých výpovedí sa mal podieľať na vypracovaní zmluvy, o nárokoch z ktorej rozhodovala žalobkyňa? Máme za to, že rozhodnutie Krajského súdu je preto v tejto časti arbitrárne.“.

Sťažovateľ poukazuje tiež na to, že „prvostupňový súd na str. 5 rozsudku konštatuje, že žalobkyňa sa z rozhodovania sporu z Koncesnej zmluvy nechala vylúčiť z dôvodu, že jej manžel Ing. Č. ako zamestnanec mesta bol pracovne zaangažovaný do verejnej súťaže, z ktorej koncesná zmluva vzišla a na prvej strane zmluvy bolo uvedené meno jej manžela. O odsek nižšie prvostupňový súd konštatuje, že žalobkyňa sa z rozhodovania sporu z predmetnej Zmluvy o vysielaní a jej dodatku už vylúčiť nenechala, nakoľko nevedela, či sa vo funkcii prednostu mohol jej manžel podieľať na príprave zmlúv mesta. Uvádzame, že prvostupňový súd vôbec nepostrehol rozpor tvrdení žalobkyne (Krajský súd túto skutočnosť odignoroval), ktorá na jednej strane tvrdí, že manžel bol zaangažovaný do prípravy Koncesnej zmluvy a preto sa nechala vylúčiť z rozhodovania, ale na strane druhej v predmetnej kauze o peňažných nárokoch zo Zmluvy o vysielaní a jej dodatku tvrdí, že nevie či sa manžel z titulu funkcie mohol podieľať na príprave zmlúv mesta a preto nebol dôvod na jej vylúčenie. Ani s týmito námietkami uvedenými v odvolaní sa Krajský súd vôbec procesné nevysporiadaval.“.

Podľa sťažovateľa jeho výrok „neobsahuje žiadne nepravdivé výroky a (ii.) má aj dostatočný skutkový základ. Zastávame názor, že takýto hodnotiaci úsudok je preto prípustný a legitímny. Krajský súd svoje právne závery neopiera výlučne o skutkový stav zistený z vykonaného dokazovania. Z vykonaného svedeckého dokazovania vyplýva, že z vypočutých svedkov okrem dvoch nik nepovažoval predmetný výrok za hanlivý alebo urážlivý. ... Máme za to, že vykonaným dokazovaním bol preukázaný pravý opak a to, že sporný výrok nebol ani objektívne spôsobilý privodiť žalobkyni ujmu na osobnostných právach.

Prejav žalovaného v 1. rade bol súčasťou informácie poskytnutej primátorom mesta poslancom mestského zastupiteľstva o stave súdnych sporov mesta, a teda ide v širšom zmysle o politický prejav. Poukazujeme, že sporný výrok neodznal v zákulisí, po kútoch, nešlo o nejaké ohováranie, ale bol urobený pred poslancami priamo na zasadnutí mestského zastupiteľstva. Tento druh politického prejavu teda spadá jednoznačne pod ochranu čl. 26 ods. 1 Ústavy SR. Zároveň poukazujeme aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 55/2008, podľa ktorého v niektorých prípadoch dokonca musí byť sloboda prejavu uprednostnená, aj keď daný prejav môže mať isté nedostatky z hľadiska klasickej zákonnej ochrany osobnosti.

Máme za to, že Druhostupňovým rozsudkom sa Krajský súd na prípad pozeral výlučne z pozície práva na ochranu osobnosti a nezohľadnil relevantné ústavné normy. Všeobecné súdy s ohľadom na stret slobody prejavu s právom na ochranu osobnosti v danej veci vôbec nevzali do úvahy princíp proporcionality, ktorého náležité posúdenie je nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie vo veci pri strete týchto základných práv. Zastávame právny názor, že Krajský súd právnym názorom, ktorý viedol k rozhodnutiu, nad mieru zodpovedajúcu proporcionálne správne hodnoteniu dôležitosti jednotlivých ústavných práv a zákonom chránených práv, ktoré sú v istom konflikte, pripisoval väčší význam právam občana - sudcu, a na druhej strane znižoval význam práva na slobodu prejavu - primátora. Z tohto hľadiska sú skutkové a právne závery všeobecných súdov zjavne neodôvodnené až arbitrárne, a preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a ako také majú za následok porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva MUDr. M. A., na slobodu prejavu, slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so základným právom na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co/214/2011-175 zo dňa 27. marca 2012 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co/214/2011-175 zo dňa 27. marca 2012 sa zrušuje a vec sa vracia súdu na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť MUDr. M. A. trovy konania vo výške 323,50,- EUR vrátane DPH do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 472/2012-34 z 18. septembra 2012 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu krajského súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu krajského súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda krajského súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda krajského súdu v prípise k sťažnosti č. 1 SprV/429/2012 doručenom ústavnému súdu 16. júla 2012 (ďalej aj „prvý prípis predsedu krajského súdu“) okrem iného uviedol:

«K jednotlivým výhradám sťažovateľa uvádzame toto:

1. Sťažovateľ namieta, že ak odvolací súd zrušil v časti rozsudok, nemohol (preto) odkázať na dôvody uvedené prvostupňovým súdom, pretože odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je nejednoznačné a nepresvedčivé.

V potvrdenej časti rozsudku - ohľadne jedného z uplatnených nárokov (- ospravedlnenia vid' text vyššie -) sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia (prvostupňového súdu ohľadne tohto výroku), a preto použitie ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. bolo namieste. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa iba v tom výroku, ktorý bol vecne správny a v plnom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia (ohľadne tohto výroku). Podľa nášho názoru ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. nemožno vykladať tak, že je použiteľné iba v prípade, ak sa súd stotožní s argumentáciou ohľadne všetkých výrokov rozsudku. Domnievame sa, že takýto výklad by bol v rozpore s účelom zákona.

Naviac, odvolací súd správnosť dôvodov, s ktorými sa stotožnil, podrobne odôvodnil s prihliadnutím k odvolacím námietkam. Rozhodnutie odvolacieho súdu je takto aj preskúmateľné.

2. K námietkam sťažovateľa, že závery odvolacieho súdu sú arbitrárne a boli prijaté bez ohľadu na skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním, dovoľme si poznamenať, že závery odvolacieho súdu (ohľadne potvrdenej časti) sú zhodné so závermi súdu prvého stupňa, vychádzajú zo zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa. Odvolací súd podľa § 213 ods. 1 O. s. p. bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa; nešlo o žiaden z prípadov podľa § 213 ods. 2 - 7 O. s. p.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že výrok žalovaného v prvom rade (sťažovateľa) bol nepravdivý (o vzťahu žalobkyne k Mestu P. pri rozhodovaní sporu na Krajskom súde..., týkajúceho sa zmluvy z 06. 04. 2005), lebo otázkou možnej (ne)zaujatosti sa zaoberal Najvyšší súd SR a rozhodol, že (žalobkyňa) nie je vylúčená (vid' dôvody rozsudku na strane 10). Z tohto záveru - o nepravdivosti výroku (sťažovateľa) - vychádzal aj odvolací súd, ktorý v odôvodnení rozsudku aj konštatoval, že akékoľvek iné úvahy v rozpore s týmto rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, sú bez právneho významu.

3. Argumentácia sťažovateľa, že výrok žalovaného v prvom rade bol pravdivý a išlo o jeho hodnotiaci úsudok, neobstoí, lebo nepravdivosť výroku (sťažovateľa) bola jednoznačne preukázaná (nepravdivosť výroku spočívajúceho v tom, že pri rozhodovaní sporov o peňažné nároky mala - žalobkyňa - vzťah k Mestu P. ako účastníkovi konania) a vonkoncom nemožno hovoriť o prípustnom hodnotiacom úsudku, lebo nie je založený na pravdivých faktoch (o čom sa zmieňuje odvolací súd v dôvodoch rozsudku na strane 11).

Máme za to, že subjektívny názor sťažovateľa (v sťažnosti) nie je podstatný a nemá žiaden faktický základ (lebo asi ťažko možno polemizovať s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR o tejto otázke, ktorý vylúčil existenciu dôvodu zakladajúceho vzťah osobného záujmu sudkyne na výsledku konania v spore). Žalovaným (sťažovateľom) bol prednesený jeden výrok ako celok a nie štyri nezávislé výroky. Tento jeden výrok bol vnímaný v kontexte a nie jednotlivé jeho časti; a nepravdivá bola práve jeho podstatná - časť - hodnotenie (ne)zaujatosti žalobkyne v súdnom konaní, a práve táto podstatná časť bola nepravdivá. Ostatné časti výroku, aj keď boli pravdivé, mali iba „dokresliť“ popísanú podstatnú informáciu, ku ktorej jeho výrok smeroval, a to, že žalobkyňa (ne)rozhodovala (ne)zaujato. Sám žalovaný (sťažovateľ) výslovne uviedol, že vyjadril tak pochybnosti o nezaujatosti žalobkyne, a nie iný vzťah žalobkyne k mestu, napr. ako obyvateľky mesta a pod.

4. K pojmu - afinita, že nie je neslušným ani urážlivým slovom.

Aj keď pripustíme, že sťažovateľ nepoužil vo výroku hanlivé, či urážlivé slová, nepochybne jeho tvrdenie o zaujatosti sudkyne malo difamačnú povahu, pretože podáva negatívny obraz o osobe sudkyne, a to bez faktického základu.

Úvahy o možnej (ne)zaujatosti žalobkyne za situácie, že o tejto otázke rozhodol Najvyšší súd SR, nie sú namieste. Ak by sme pripustili argumentáciu sťažovateľa, nerešpektovali by sme rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Preto, ani ďalšie dokazovanie na otázku, či výrok žalovaného (sťažovateľa) mal faktický podklad, neprichádzal do úvahy.

5. Výhrady sťažovateľa, že mal právo vyjadriť pochybnosti o možnom konflikte záujmov aj verejne z titulu slobody prejavu neobstoja, lebo nešlo o prípustnú kritiku. Išlo o nepravdivé informácie.

Záruka slobody prejavu sa týka len pravdivých a objektívnych informácií a žalovaný (sťažovateľ) zverejnil nepravdivú informáciu o vzťahu žalobkyne k účastníkom konania. Pravdivosť informácie bola „vyvrátená“ rozhodnutím Najvyššieho súdu SR.

6. K námietkam sťažovateľa (v sťažnosti), že odvolací súd označil prejav žalovaného (sťažovateľa) za nepravdivý, bez akéhokoľvek skutkového základu a neuvádza, ktorá časť sporného výroku je nepravdivá, je nepreskúmateľný,

- že ide o hodnotiaci úsudok, pri ktorom sa pravdivosť nepreukazuje,

- že sporný výrok je pravdivý, preto je absurdné, aby sa mal ospravedlniť (povedať, že niečo, čo je pravda, je nepravda); uvádzame toto:

Odvolací súd pri hodnotení výroku ako nepravdivého vychádzal z vykonaného dokazovania - rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 04. 04. 2011, sp. zn. 4 Ndob 8/2011 (viď dôvody na č. I. 10 rozsudku). Treba poznamenať, že odvolací súd neuviedol, ktorá časť výroku je nepravdivá (viď bod 3). Bol to jeden výrok, ktorý treba hodnotiť v celom prednesenom kontexte. Poznamenávame, že aj pri hodnotiacom úsudku sa vyžaduje, aby bol založený na faktoch zodpovedajúcich skutočnosti - iba taký je prípustný a požíva ochranu.

Výrok sťažovateľa ako celok je nepravdivý - nebola preukázaná existencia vzťahu žalobkyne k účastníkom konania v konkrétnom spore.

7. Výčitky sťažovateľa, že výpovede svedkov L. a K. (pravdepodobne) z iných konaní, ktoré preukazujú, že na vypracovaní zmluvy a peňažných nárokoch, o ktorých rozhodovala žalobkyňa, sa mal podieľať jej manžel a dôkaz o tom, že sporný výrok mal relevantný skutkový základ a odvolací súd tieto dôvody odignoroval a konštatoval, že žalovaný (sťažovateľ) nepreukázal pravdivosť svojich tvrdení a jeho rozhodnutie je arbitrárne, sú nepatričné.

Treba zdôrazniť, že svedkovia K. a L. neboli vypočutí v tomto konaní a ani nebol navrhnutý ich výsluch, odvolací súd (preto) nemohol „vychádzať“ z ich výpovedí, a teda ich ani nemohol odignorovať, lebo takéto dôkazy neboli vykonané.

Boli predložené iba zápisnice z pojednávania v inej veci (o neplatnosť koncesnej zmluvy o verejnom osvetlení), ktorých obsahom sú výpovede týchto svedkov o tom, že manžel žalobkyne sa podieľal na vypracovaní koncesnej zmluvy o verejnom osvetlení; je to úplne iná zmluva, než zmluva z 06. 04. 2005. Dôkaz o participovaní na koncesnej zmluve nie je dôkazom (bez ďalšieho) o participovaní na „našej“ zmluve. Navyiac žalobkyňa nerozhodovala o (ne)platnosti koncesnej zmluvy, a preto účasť jej manžela pri jej uzatváraní je bez právneho významu.

Vynárajú sa otázky, na aké okolnosti mali by byť vypočutí vyššie označení svedkovia? Mohli by potvrdiť len účasť manžela žalobkyne pri uzatváraní koncesnej zmluvy, ale táto je irelevantná. Žalobkyňa ako sme už uviedli, nerozhodovala ani o (ne)platnosti zmluvy zo dňa 06. 04. 2005; rozhodovala o peňažných nárokoch z tejto zmluvy, pričom rozhodnutím o základe bola viazaná a z rozhodovania o peňažných nárokoch nebola vylúčená.

Máme tu rozhodnutie Najvyššieho súdu SR o tom, že funkciu manžela v čase vzniku zmluvy nemožno považovať za dôvod zakladajúci vzťah osobného záujmu sudkyne.

Teda „výrok“ sťažovateľa nemal žiaden faktický základ, bol nepravdivý a ťažko tu možno hovoriť o arbitrárnosti, keď tento záver odvolacieho súdu vychádza z vykonaného dokazovania a je aj podrobne odôvodnený.

8. K výhradám sťažovateľa, že odvolací súd sa nevyporiadal s rozpormi v tvrdeniach „žalobkyne“, ohľadom účasti jej manžela na príprave zmlúv uvádzame, že manžel žalobkyne sa výslovne podieľal na koncesnej zmluve (bol v nej aj uvedený); pokiaľ išlo o ďalšiu zmluvu - o zriadení a zabezpečovaní prevádzky spravodajského infokanála Mesta P., tu sa žalobkyňa nevedela vyjadriť, či sa jej manžel podieľal na príprave (viď dôvody rozsudku okresného súdu na strane 5). Uvedené výpovede nemožno považovať za rozpor. ...

Zastávame názor, že rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí.

Na záver ešte k námietke o nevyhodnotení svedeckých výpovedí (str. 9 - sťažnosti) poznamenávame, že výpovede svedkov sú relevantné z hľadiska rozhodovania o nároku na nemajetkovú ujmu, ale v tejto časti odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a tak sa ani nezaoberal hodnotením dôkazov ohľadne tohto nároku. Žiada sa nám dodať, že iba tá skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecných súdov (a osobitne s názorom odvolacieho súdu) nestotožňuje, nemôže viesť k záverom o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.»

Predseda krajského súdu svoje vyjadrenie k sťažnosti doplnil v prípise č. 1 SprV/692/2012 doručenom ústavnému súdu 12. októbra 2012 (ďalej aj „druhý prípis predsedu krajského súdu“), v ktorom predovšetkým uviedol:

„Sťažovateľove tvrdenia vo vzťahu k profesionálnym a osobným kvalitám sudkyne (žalobkyne) nemožno považovať za hodnotiace úsudky. Okresný aj krajský súd po vykonaní všetkých dostupných dôkazov dospeli k záveru, že uvedené tvrdenie sťažovateľa boli nepodložené, presnejšie povedané nepravdivé. Predmetné tvrdenia sťažovateľa boli závažné a boli spôsobilé zasiahnuť sudkyňu pri výkone je právomoci a zároveň poškodiť aj jej povesť a česť. Za hlavný, ak nie rozhodujúci význam pripisujeme tej skutočnosti, že nepravdivé tvrdenia sťažovateľa boli uskutočnené v médiu (aj keď regionálnom) – v rámci

televíznej programovej služby (i TV) – vysielanie informačného kanála Mesta P. (niekoľkokrát po sebe v hlavnom vysielacom čase od 18.00 do 20.00 hod.).

S prihliadnutím na vyššie uvedené a osobitne na naše vyjadrenie z 09. 07. 2012 pod sp. zn. 1 SprV/429/2012, navrhuje vysloviť, že ústavné práva sťažovateľa (uvedené v ústavnej sťažnosti) neboli porušené.“

Sťažovateľ vo svojom vyjadrení k prvému a druhému prípisu predsedu krajského súdu doručenom ústavnému súdu 29. októbra 2012 predovšetkým uviedol:

„Krajský súd svoju obranu v zásade založil na téze, že sporný prejav sťažovateľa nebol hodnotiacim úsudkom, ak mal byť skutkovým tvrdením, a že z tohto tvrdenia vyplýva, že ním sťažovateľ mal tvrdiť, že sudkyňa rozhodovala neobjektívne, zaujato. Teda, že malo ísť o tvrdenie o zaujatosti konajúcej sudkyne, ktoré malo byť nepravdivé a malo viesť k neoprávnenému zásahu do občianskej cti žalobkyne. Tieto závery Krajského súdu zásadne odmietame. Zastávame právny názor, že prejav sťažovateľa bol rýdzo jeho hodnotiacim úsudkom s pravdivým faktickým základom, naviac bol vykonaný v rámci politického prejavu. Sťažovateľ ako primátor mesta v ňom pri podaní správy poslancom mestského zastupiteľstva o stave súdnych sporov Mesta P. prejavil svoje pochybnosti o možnom konflikte záujmov konajúcej sudkyne v konkrétnom spore mesta. ... Máme za to, že samotná táto skutočnosť nemôže v demokratickej spoločnosti nevyvolávať pochybnosti o transparentnosti, neustrannosti a nezávislosti rozhodovania súdmi, a to aj napriek zamietnutiu uplatnenej námietky zaujatosti nadriadeným súdom...“

Sťažovateľ vo svojom vyjadrení odmieta tiež záver krajského súdu, podľa ktorého malo byť vykonaným dokazovaním preukázané, že výrok sťažovateľa bol nepravdivý, „lebo otázkou možnej (ne)zaujatosti sa zaoberal Najvyšší súd SR a rozhodol, že (žalobkyňa) nie je vylúčená... Zdôrazňujeme, že sťažovateľov výrok bol o vyjadrení pochybností o konflikte záujmov prostredníctvom hodnotiaceho úsudku o afinite - vzťahu sudkyne k mestu. Zastávame názor, že vo výroku sťažovateľa použitý pojem afinita (ako príbuznosť, vzťah), ktorý by mal podľa žalobkyne pôsobiť difamujúco, nie je hanlivý ani urážlivý a preto ani kontext celého hodnotiaceho úsudku nemôže spôsobiť zásah do osobnostných práv žalobkyne. Naopak vystihuje podstatu reálneho vzťahu žalobkyne k mestu...

Sťažovateľ v žiadnom prípade neuviedol, že sudkyňa (žalobkyňa) rozhoduje zaujato, nezákonne alebo neodborne. Preto jeho hodnotiaci úsudok nemohol byť nepravdivý...

Je treba uviesť, že len čo sa sťažovateľ dozvedel o príbuzenskom vzťahu sudkyne s Ing. Č. ako bývalým prednostom mestského úradu v súlade so zákonom uplatnil námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyni teda žalobkyni. O námietke bolo rozhodnuté nadriadeným súdom a sťažovateľ toto rozhodnutie rešpektuje. ... konštatovanie NS SR v rozhodnutí o námietke sp. zn. 4 Ndob 8/2011, že funkciu manžela v čase vzniku zmluvy nemožno považovať za dôvod zakladajúci vzťah osobného záujmu sudkyne, v žiadnom prípade nemôže potvrdzovať nepravdivosť hodnotiaceho úsudku sťažovateľa.“.

Vo svojom vyjadrení sťažovateľ odmieta tiež záver krajského súdu, podľa ktorého „hlavný, ak nie rozhodujúci význam má mať skutočnosť, že sporný výrok sťažovateľa mal byť uskutočnený v médiu - regionálnej TV v informačnom kanáli mesta“, a v tejto súvislosti uvádza, že „hodnotiaci úsudok sťažovateľa bol uskutočnený nie pre médiá a nie v médiu, ale na zasadnutí mestského zastupiteľstva v rámci jeho politického prejavu o stave súdnych sporov. Toto zasadnutie mestského zastupiteľstva regionálna TV nahrávala a odvysielala... Odvysielanie a ani opakovanie záznamu nemohol sťažovateľ ako primátor žiadnym spôsobom ovplyvniť, zastaviť alebo obmedziť. Vyhotovenie záznamu a jeho odvysielanie resp. posúdenie zákonnosti vysielania je v kompetencii vysielateľa - žalovaného v 2. rade, ktorý by za to v zásade mal niesť zodpovednosť...“.

Súčasťou vyjadrenia sťažovateľa je aj úprava požadovanej výšky úhrady trov konania, ktoré si uplatňuje v konaní pred ústavným súdom v sume 485,24 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa predovšetkým domáha, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 214/2011-175 z 27. marca 2012. Krajský súd týmto rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011 vo výroku, ktorým bola žalovanému v 2. rade uložená povinnosť „v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku zabezpečiť, aby vo vysielaní informačného kanála Mesta P., v rámci televíznej programovej služby iTV, bola odvysielaná 3-krát vždy s časovým odstupom 2 dní a vždy vo vysielacom čase medzi 18.00 hod. a 20.00 hod. nasledovná správa: Tvrdenie, ktoré uviedol primátor Mesta P. MUDr. M. A., na zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 28. 01. 2010, kde uviedol o JUDr. N. Č., že si myslí, že táto ako sudkyňa krajského súdu mala určitú afinitu k Mestu P. pri rozhodovaní v súdnom spore na Krajskom súde..., ktorý sa týkal zmluvy medzi Mestom P. a súkromným médiom, pretože jej pán manžel pôsobil v Meste P. dlhší čas ako prednosta mestského úradu, nie sú pravdivé a týmito došlo k neoprávnenému zásahu do jej občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, za čo sa pôvodca týchto tvrdení MUDr. M. A. týmto JUDr. N. Č. ospravedlňuje.“, a zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011 „vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaného v 1. rade“ a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Napadnutým rozsudkom krajský súd zároveň nepriznal sťažovateľovi náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym a filmovým spoločnostiam.

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že napadnutým výrokom rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 214/2011-175 z 27. marca 2012 došlo k nepripustnému zásahu do jeho slobody prejavu v spojení s porušením princípu proporcionality, keďže krajský súd *„právnym názorom, ktorý viedol k rozhodnutiu, nad mieru zodpovedajúcu proporcionálne správne hodnoteniu dôležitosti jednotlivých ústavných práv a zákonom chránených práv, ktoré sú v istom konflikte, pripisoval väčší význam právam občana - sudcu, a na druhej strane znižoval význam práva na slobodu prejavu – primátora“*.

II.1 Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu (ku konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti)

Kľúčovou úlohou ústavného súdu v tomto konaní je posúdiť, či krajský súd napadnutým rozsudkom ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol vo veci sporu o ochranu osobnosti medzi sťažovateľom (žalovaným v 1. rade — primátorom mesta P.) a žalobkyňou (sudkyňou Krajského súdu...), u ktorej sťažovateľovým výrokom, ktorý zaznel na zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta P. konanom 28. januára

2010, malo podľa názoru krajského súdu dôjsť k neprípustnému zásahu do jej osobnostných práv vzhľadom na to, že „došlo k zverejneniu nepravdivých informácií o možnej zaujatosti žalobkyne“ (s. 11 napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.).

Z uvedeného vyplýva, že podstatou sporu, ku ktorému sa v tejto veci ústavný súd musel vyjadriť, je konflikt medzi ústavou a dohovorom garantovanou slobodou prejavu sťažovateľa a právom na ochranu osobnosti žalobkyne, ktoré je taktiež garantované tak ústavou (najmä čl. 19), ako aj dohovorom (čl. 8). Podstatou rozhodovania o väčšine obdobných právnych sporov je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na ochranu cti, dôstojnosti či súkromia na jednej strane a slobodou prejavu a právom na informácie na strane druhej. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07). Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96).

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktorú ústavný súd konštantne zohľadňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti, jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca. Uplatňuje sa nielen vo vzťahu k „informáciám“ a „myšlienkam“, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa pokladajú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Vyžaduje si to pluralizmus, znášanlivosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť o „demokratickej spoločnosti“ (Handyside proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok zo 7. decembra 1976, § 49).

V niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť. Limitujúce klauzuly v čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia

slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“). Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu.

Vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všetky orgány verejnej moci, všeobecné súdy nevynímajúc, ústavný súd konštatuje, že pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti musí byť vždy zohľadnená ochrana slobody prejavu, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk. Uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka teda nemožno aplikovať izolovane, ale je nutné ich vykladať a aplikovať v súlade s ústavou. Nutnosť zohľadniť slobodu prejavu, samozrejme, neznamená rezignáciu na ochranu osobnosti. Znamená to však, že v niektorých prípadoch musí byť uprednostnená sloboda prejavu, aj keď daný prejav môže mať isté nedostatky z hľadiska klasickej zákonnej ochrany osobnosti [porovnaj k tomu aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 55/2008 z 25. februára 2009]. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína tiež povinnosť všeobecných súdov zohľadňovať pri svojej rozhodovacej činnosti relevantnú judikatúru EŠLP a ďalších medzinárodných súdnych orgánov vyvoditeľnú okrem iného aj z čl. 1 ods. 2 ústavy.

Keďže sťažovateľovi bola rozsudkom okresného súdu č. k. 8 C/102/2010-130 zo 16. júna 2011 uložená prostredníctvom žalovaného v 2. rade (M., s. r. o., pozn.) povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni za „tvrdenia“, ktoré vyjadril na zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta P. 28. januára 2010, pričom napadnutý rozsudok krajského súdu tento výrok rozsudku okresného súdu potvrdil, je nepochybné, že rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu sťažovateľa, t. j. došlo k jej obmedzeniu. Úlohou ústavného súdu bolo ale posúdiť, či v danom prípade išlo z ústavného hľadiska o akceptovateľné obmedzenie slobody prejavu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality (m. m. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03).

V danom prípade išlo nepochybne o obmedzenie slobody prejavu sťažovateľa na zákonom podklade, ktorý tvorili ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zároveň išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, resp. práva na ochranu osobnosti žalobkyne, čo nepochybne možno považovať za legitímny cieľ. Za týchto okolností bolo z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu kľúčové posúdiť, či bol zásah do slobody prejavu sťažovateľa primeraný, t. j. či zodpovedal zásade proporcionality.

II.2 K proporcionality zásahu do slobody prejavu sťažovateľa

Vzhľadom na skutočnosť, že základné podmienky zásahu do slobody prejavu sťažovateľa boli v danom prípade splnené, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu proporcionality medzi zásahom do slobody prejavu sťažovateľa a ústavnými garanciami práva na súkromie žalobkyne. Na ten účel, obdobne ako v iných porovnateľných prípadoch (napr. II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, II. ÚS 340/09, IV. ÚS 107/2010), ústavný súd vykonal test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoril“ (uverejnil informáciu).

1. Pri posudzovaní otázky subjektu („KTO“), ktorý mal v danom prípade podľa záverov krajského súdu neprípustným spôsobom zasiahnuť do práva žalobkyne na ochranu osobnosti (práva na súkromie), ústavný súd vychádza zo stabilizovanej judikatúry EŠLP, v ktorej sa subjekty uplatňujúce slobodu prejavu rozčleňujú do viacerých skupín z hľadiska

dôležitosti ich prejavov pre výmenu názorov v demokratickej spoločnosti. Z judikatúry ESLP zjavne vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí politikom, voleným zástupcom v širšom slova zmysle a novinárom, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu (napr. rozsudok ESLP Prager a Oberschlick proti Rakúsku z 26. apríla 1995, sťažnosť č. 1594/90, alebo rozsudok ESLP Bladet Tromso a Stensaas proti Nórsku z 20. mája 1999, sťažnosť č. 21980/93).

Sloboda prejavu je dôležitá pre každého a zvlášť pre voleného zástupcu ľudí (ktorým je aj sťažovateľ ako primátor mesta, pozn.), ktorý reprezentuje voličov, poukazuje na to, čo ich ťaží a obhajuje ich záujmy (pozri napr. sťažnosť č. 26958/95, rozsudok ESLP z 27. februára 2011, Jerusalem proti Rakúsku, § 36). Privilegované postavenie politikov pri realizácii slobody prejavu ESLP zdôrazňuje vo svojej rozhodovacej činnosti už dlhodobo (sťažnosť č. 11798/85, rozsudok ESLP z 23. apríla 1995, Castells proti Španielsku, § 42), pričom ústavný súd sa s týmto prístupom k ochrane slobody prejavu v plnom rozsahu stotožňuje.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že v okolnostiach posudzovanej veci bolo povinnosťou krajského súdu zohľadniť privilegované postavenie sťažovateľa pri hodnotení jeho výrokov.

2. Dôsledkom snahy o podporu výmeny názorov o verejne zaujímavých témach je aj kategorizácia osôb, ktorých sa informácie uvedené v médiách týkajú a do ktorých osobnostnej sféry negatívne zasahujú, resp. môžu zasahovať („O KOM“). Hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osobnostnej sféry sú najširšie u politikov a najužšie u „bežných“ občanov.

Európsky súd pre ľudské práva vníma aj kritiku sudcov v širšom zmysle ako súčasť politickej diskusie (čo zároveň znamená aj rozšírenie miery jej prípustnosti), ale zároveň vo svojej judikatúre rozlišuje medzi kritikou jednotlivých sudcov, kde je rozsah prípustnej kritiky menší (pozri napr. už citované rozhodnutie ESLP Prager a Oberschlick proti Rakúsku, § 37), a kritikou súdov alebo celej justície, kde je rozsah prípustnej kritiky väčší

(pozri napríklad sťažnosť č. 11508/85, rozsudok ESĽP z 22. februára 1998 vo veci Barfod proti Dánsku, § 31 a § 33 a § 34).

V danom prípade sa inkriminovaný výrok (prejav) sťažovateľa týkal JUDr. N. Č. (žalobkyne, pozn.) pôsobiacej v čase jeho vyslovenia vo funkcii sudkyne Krajského súdu..., pričom kritika obsiahnutá v časti inkriminovaného prejavu súvisela s prejednávaním a rozhodovaním vecí v konaní pred týmto súdom, v ktorom bolo mesto P., zastúpené sťažovateľom ako primátorom mesta, účastníkom konania, a týkala sa vzťahu (afinity, pozn.) žalobkyne ako sudkyne krajského súdu k mestu P. vzhľadom na skutočnosť, že manžel žalobkyne *„pôsobil dlhší čas ako prednosta mestského úradu“* v P.

Ústavný súd zdôrazňuje, že za vec verejnú treba považovať nielen všetku agendu štátnych orgánov a štátnych inštitúcií, ale aj osôb pôsobiacich vo verejnom živote, napr. činnosť politikov, úradníkov, sudcov, advokátov alebo kandidátov či čakaťel'ov na tieto funkcie; vecou verejnou je aj umenie vrátane novinárskych aktivít a showbiznisu a ďalej všetko, čo na seba upútava verejnú pozornosť. Tieto verejné záležitosti môžu a majú byť verejne posudzované (m. m. IV. ÚS 107/2010, tiež nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 453/03). Legitímnou témou verejného záujmu je nepochybne aj justícia (II. ÚS 152/08).

V nadväznosti na uvedené bolo teda úlohou krajského súdu vziať pri rozhodovaní o tom, či došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, do úvahy aj už zdôraznené skutočnosti. Krajský súd v napadnutom rozsudku k tomu predovšetkým uviedol:

„Nemožno sa stotožniť ani s odvolacou námietkou žalovaného v I. rade, že jeho výrok bol príspevkom k diskusii o otázke zaujatosti, prípadne nezaujatosti sudcov, a teda išlo o jeho vyjadrenie k veciam verejným, ohľadne ktorých platí prezumpcia dovolenej kritiky, pretože jeho výrok sa týkal výlučne osoby žalobkyne ako sudkyne konkrétneho súdu v spojení s konkrétnymi súdnymi konaniami, kedy nemožno hovoriť o všeobecnej kritike rozhodovacej praxe súdov, či všeobecne kritike sudcov a iných súdných osôb. Táto kritika bola jednoznačne zameraná vo vzťahu k osobe žalobkyne ako sudkyne prejednávajúcej konkrétne veci, bola bez akéhokoľvek skutkového základu, a teda tento jeho prednes

žiadnym spôsobom nemohol prispieť k diskusii o stave súdnictva a jeho konkrétnych problémoch, vrátane možných problémov vzťahov sudcov k prejednávanej veci. Tento záver nakoniec vyplýva aj z vyjadrenia samotného žalovaného v 1. rade, ktorý predniesol tento výrok z dôvodu, že mal pochybnosti o zaujatosti sudkyne vzhľadom na skutočnosť, že jej manžel v čase uzatvorenia vyššie uvedenej zmluvy bol prednostom Mestského úradu v P. a z vykonaného dokazovania nevyplývalo, žeby tento prejav bol politicky motivovaný.“

Vo vzťahu k citovanému ústavný súd poznamenáva, že aj keď treba brať do úvahy, že miera prípustnosti kritiky sudcu je menšia ako miera prípustnosti kritiky súdov, prípadne celej justície, nemožno obchádzať fakt, že aj vyjadrenia týkajúce sa osoby sudcu môžu byť súčasťou politickej diskusie, a to predovšetkým s prihliadnutím na subjekt, ktorý inkriminovaný výrok predniesol [v posudzovanom prípade sťažovateľ ako politik — primátor mesta, t. j. volený zástupca obyvateľov mesta (pozri bod 1)], ako aj na to, čoho bol inkriminovaný prejav súčasťou v širšom kontexte [v posudzovanom prípade politickej diskusie o veciach verejného záujmu na zasadnutí mestského zastupiteľstva (pozri ďalej bod 3)].

3. Pri posudzovaní proporcionality medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti sa ústavný súd zamerail aj na obsah prejavu sťažovateľa (teda na to, „ČO“ bolo obsahom inkriminovaného prejavu), ktorý mal spôsobiť neprípustný zásah do osobnostných práv žalobkyne. Inkriminovaná časť prejavu vysloveného sťažovateľom na zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta P. 28. januára 2010 a odvysielaného opakovane v rámci prevádzky spravodajského informačného kanála mesta P. a televíznej programovej služby TV M. v čase od 30. januára 2010 do 25. marca 2010 znie: *„Nie je to, ako viackrát tu hovorím, nejaký negatívny pohľad na tých sympatických ľudí mladých, ktorí tu tento kanál zabezpečujú, ale bolo to tak, a teda tieto, tento spor, bol na krajskom súde, kde zhodou okolností, ako som, teda ja nepoznám sudcov, ale súdila to myslím si, že nie je to nič tajné, pani Č., ktorá teda tak isto, myslím si, že určitú afinitu k mestu mala, pretože jej pán manžel, pokiaľ viem, pôsobil tu dlhší čas ako prednosta mestského úradu. To len pre doplnenie.“*

Pre vytvorenie uceleného obrazu o tom, čo bolo obsahom prejavu sťažovateľa, je nevyhnutné uviesť, že inkriminovaná časť prejavu bola súčasťou vystúpenia sťažovateľa „v reakcii na predchádzajúce vystúpenia niektorých poslancov... týkajúce sa poslaneckého návrhu o informovanosti poslancov mestského zastupiteľstva o stave súdnych sporov, na ktorých je mesto zúčastnené a z ktorých by pre mesto mohla vyplývať platobná povinnosť a v súvislosti s tým aj hrozba prípadnej exekúcie“ (citované zo žaloby o ochranu osobnosti žalobkyne doručenej okresnému súdu 15. júna 2010, pozn.).

Z citovaného vyplýva, že inkriminovaná časť prejavu bola obsahom komplexného vystúpenia sťažovateľa v rámci zasadnutia Mestského zastupiteľstva mesta P., ktorého hlavnou úlohou bolo poskytnúť informácie o stave súdnych konaní, ktorých účastníkom je mesto P., čo možno bez akýchkoľvek pochyb považovať za vec dôležitého verejného záujmu. Podľa judikatúry ESLP je len málo priestoru na uplatnenie obmedzení vo vzťahu k realizácii slobody prejavu podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru v súvislosti s politickým prejavom alebo výrokmi týkajúcimi sa otázok verejného záujmu (pozri Sürek proti Turecku, sťažnosť č. 26682/95, § 61).

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa (ako aj príslušnej časti jeho výroku; „*Tvrdenia, ktoré uviedol primátor..., že si myslí, že táto ako sudkyňa krajského súdu mala určitú afinitu k Mestu P. pri rozhodovaní v súdnom spore... nie sú pravdivé...*“) možno vyvodiť, že v rámci inkriminovanej časti prejavu malo na osobu žalobkyne difamujúco pôsobiť najmä slovo „afinita“. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že ide o slovo, ktoré je viacvýznamové, pričom v reprezentatívnych jazykovedných dielach nie je jeho význam prezentovaný v difamujúcej podobe. Ústavný súd v tejto súvislosti ilustratívne poukazuje napr. na publikáciu „Slovník cudzích slov (akademický). Druhé, doplnené a upravené slovenské vydanie. Bratislava: SPN, 2005“, v ktorom sa pod slovom afinita rozumie „*kniž. a odb. určitý stupeň príbuznosti, vzájomného vzťahu, pomeru, príbuznosť; 1. práv. manželstvom vzniknutá spriaznenosť s pokrvnými príbuznými manžela 2. ekol. spoločný výskyt dvoch al. viacerých druhov živočíchov...*“. Porovnateľne v publikácii „Synonymický slovník slovenčiny. Tretie, nezmenené vydanie. Bratislava: Veda, 2004“ sa pod afinitou

rozumie „*príbuznosť*... 1. *blízkosť pôvodom, obsahom, znakmi* • *odb. afinita: príbuznosť, afinita jazykov*, 2. *p. príbuzenstvo*“. V publikácii „Slovník slovenského jazyka“ (hlavný redaktor dr. Štefan Peciar, CSc. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1959 – 1968) sa slovo afinita prezentuje ako „1. *odb. príbuznosť a. dvoch jazykov*; 2. *práv. druh príbuzenstva, švagrovstvo*; 3. *chem. zlučivosť prvkov*; 4. *geom. druh príbuznosti dvoch rovinných al. priestorových útvarov*...“.

Vychádzajúc z uvedeného možno aj pri zohľadnení viacvýznamového chápania slova „afinita“ v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci jeho difamujúce pôsobenie na žalobkyňu úspešne spochybníť vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa – sudkyňa Krajského súdu... a prednosta Mestského úradu v P. boli v príbuzenskom vzťahu (manžel žalobkyne, pozn.).

V súvislosti so skutočnosťou, že terčom kritiky inkriminovaného výroku sťažovateľa bola sudkyňa Krajského súdu... v súvislosti s výkonom jej sudcovskej funkcie, ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že podľa judikatúry EŠLP kritika zasahujúca do profesionálnej sféry, ako to je aj v posudzovanom prípade, požíva vo všeobecnosti väčšiu ochranu než kritika zasahujúca do súkromnej sféry (napr. sťažnosť č. 19997/02, rozsudok EŠLP, rozsudok z 15. februára 2007, Boldea proti Rakúsku, § 56, in fine).

4. Dôležitým kritériom pri posudzovaní zásahu do slobody prejavu je aj miesto zaznenia či uverejnenia sporných výrokov (t. j. otázka „KDE“ bol inkriminovaný výrok vyslovený, príp. odvysielaný). Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. Inkriminovaný prejav bol vyslovený sťažovateľom na zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta P. 28. januára 2010 a odvysielaný opakovane v rámci prevádzky spravodajského informačného kanála mesta P. a televíznej programovej služby TV M. v čase od 30. januára 2010 do 25. marca 2010, teda v regionálnej televízii.

Krajský súd k tomuto v napadnutom rozsudku uviedol:

„Keďže slovný prejav žalovaného v I. rade naznačoval, že žalobkyňa ako sudkyňa by mohla konať zaujato, a tento záver bol prezentovaný osobám prítomným na zasadnutí mestského zastupiteľstva, ako aj divákovi (príjemcom) informačného kanála, vysielajúceho na území mesta P. cca v 8000 domácnostiach, a to opakovane v priebehu doby 3-och mesiacov a bol založený na nepravdivých údajoch, nepochybne ide o zásah objektívne spôsobilý privodiť žalobkyni ujmu na jej osobnostných právach, najmä, pokiaľ ide o jej profesionálnu česť a dobrú povesť sudkyne s dlhoročnou praxou.“

Ústavný súd v tejto súvislosti s prihliadnutím na judikatúru EŠLP považuje za potrebné zdôrazniť, že hoci potenciálne najnebezpečnejšia môže byť kritika uskutočnená v médiách, je nevyhnutné s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu zobrať do úvahy v tomto smere aj ďalšie závažné skutočnosti, predovšetkým to, koho sa kritika dotýka, kto kritizuje a čo je kritizované, a v neposlednom rade aj regionálny charakter média, v ktorom k publikovaniu inkriminovaného výroku došlo (Karhuvaara a Iltalehti proti Fínsku, rozsudok zo 16. novembra 2004, sťažnosť č. 53678/00, § 47). Navyše, v okolnostiach posudzovanej veci treba vziať do úvahy aj skutočnosť, že sťažovateľ nemohol priamo ovplyvniť odvysielanie inkriminovaného prejavu v regionálnej televízii (na túto skutočnosť poukazuje aj sťažovateľ vo svojej replike k vyjadreniu predsedu krajského súdu; pozri časť I tohto nálezu, pozn.)

5. Vo vzťahu ku kritériu „KEDY“ bol inkriminovaný výrok sťažovateľom vyslovený, ústavný súd zistil, že sťažovateľ vyslovil inkriminovaný výrok 28. januára 2010 potom, ako získal ako zástupca účastníka súdneho konania (mesta P.) vedeného Krajským súdom... informácie o zákonnej sudkyňi — žalobkyni, ktorá danú vec prejednáva. V súvislosti s týmto zistením ústavný súd zastáva názor, v zmysle ktorého vyznieva v prospech sťažovateľa realizujúceho svoje právo na slobodu prejavu skutočnosť, že k vysloveniu inkriminovaného výroku došlo v krátkom čase od získania uvedených informácií, ako aj skutočnosť, že uverejnená kritika bola vecne previazaná s obsahovým zameraním celého zasadnutia mestského zastupiteľstva mesta P. (pozri bod 3).

5. Pri posudzovaní kritéria „AKO“ boli informácie o žalobkyni v inkriminovanej časti prejavu sťažovateľa podané, ústavný súd opätovne poukazuje na judikatúru ESLP, v rámci ktorej sa pri posudzovaní limitov slobody prejavu starostlivo rozlišuje medzi faktmi a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy (Lingens c. Rakúsko, už citovaný rozsudok; obdobne Feldek c. Slovenská republika, rozsudok z 12. júla 2001). Aj keď hodnotiaci úsudok vzhľadom na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu (sťažnosť č. 26958/95, rozsudok z 27. februára 2001 vo veci Jerusalem proti Rakúsku). Vo všeobecnosti platí, že čím závažnejšie je obvinenie kritizovanej osoby, tým pevnejší skutkový základ musí toto obvinenie mať (sťažnosť č. 49107/99, Pedersen a Baadsgaard proti Dánsku, rozsudok zo 17. decembra 2004, § 76). Z uvedeného vyplýva, že ak v konkrétnom prípade sú z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti posudzované hodnotiace úsudky, tak je ochrana výrokov takéhoto charakteru z hľadiska slobody prejavu s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu intenzívnejšia ako v prípade uverejnenia faktov (skutkových tvrdení), ktoré sa môžu ukázať neskôr ako nepravdivé. Tento prístup ESLP k posudzovaniu právnych sporov, ktorých predmetom je konflikt medzi slobodou prejavu a právom na ochranu súkromia, konštantne uplatňuje vo svojej judikatúre aj ústavný súd (napr. II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, II. ÚS 340/09, IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 302/2010), a preto ho považuje za potrebné uplatniť aj vo veci sťažovateľa.

Klasifikácia prejavu ako faktu alebo hodnotiaceho úsudku je vecou posúdenia príslušných orgánov, predovšetkým všeobecných súdov (Prager and Oberschlick, už citovaný rozsudok, § 36). Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol:

„V prejednávanej veci súd prvého stupňa na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správneému záveru, že výrokom žalovaného v 1. rade, prednesom na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 28. 1. 2010, žalovaný v 1. rade neoprávnene zasiahol do chránených osobnostných práv žalobkyne, lebo jeho výrok o tom, že žalobkyňa ako sudkyňa krajského súdu mala určitú afinitu k mestu P. a žalovaným v 2. rade, pretože jej manžel pôsobil v meste P. dlhší čas ako prednosta mestského úradu, je nepravdivý a bez

akéhokoľvek relevantného skutkového základu, opodstatňujúceho záver o zaujatosti žalobkyne ako sudkyne rozhodujúcej v konkrétnych súdnych sporoch.

Tak, ako správne konštatoval súd prvého stupňa, za týchto okolností výrok žalovaného v 1. rade prekročil medze dovolenej kritiky a nemožno sa preto prikloniť k jeho obrane, že išlo o hodnotiaci úsudok, a ospravedlňovať ho slobodou prejavu.

Otázkou možnej zaujatosti žalobkyne v súvislosti s rozhodovaním o peňažných nárokoch z vyššie uvedenej zmluvy sa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v uznesení č. k. 4 Ndob 8/2011 zo dňa 4. 4. 2011 rozhodol, že žalobkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v týchto veciach, lebo funkcia manžela v čase vzniku zmluvy nemožno považovať za dôvod zakladajúci vzťah osobného záujmu sudkyne na výsledku konania v spore, týkajúcom sa peňažných nárokov vyplývajúcich zo zmluvy, o ktorej platnosti už rozhodoval iný senát odvolacieho súdu bez účasti žalobkyne ako sudkyne tak, ako bolo vyššie uvádzané. ...

V kontexte predneseného výroku nemožno usúdiť, že týmto výrokom bol mienený iba vzťah žalobkyne a mesta P. ako obyvateľky mesta a manželky bývalého prednostu... Sám žalovaný v 1. rade totiž uviedol, že vyjadril pochybnosti o nezáujatosti žalobkyne v súdnych sporoch a že žalobkyňa sa mala nechať vylúčiť. Jeho výrok teda spochybňuje nestranné a nezávislé rozhodovanie žalobkyne ako sudkyne napriek tomu, že rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebola zo súdnych konaní vylúčená, a preto tento výrok je objektívne spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne, znížiť jej česť, vážnosť a dôstojnosť. Tento výrok bol teda prednesený bez akéhokoľvek faktického základu, a to bez ohľadu na skutočnosť, že o nevyhlúčení žalobkyne z prejednávania konkrétneho sporu bolo rozhodnuté až následne po prednesení výroku žalovaným v 1. rade. Žalovaný v 1. rade pravdivosť svojich tvrdení nepreukázal a v tomto smere neunesol dôkazné bremeno...

Nemožno sa stotožniť ani s námietkou žalovaného v 1. rade, že toto jeho tvrdenie nemalo difamačnú povahu, pretože v celom kontexte podáva negatívny obraz o osobe žalobkyne ako sudkyne, ktorá sa neriadi zásadou nestranného a nezávislého rozhodovania, a teda takéto tvrdenie bolo bezpochyby objektívne spôsobilé privodiť jej ujmu na jej osobnostných právach, najmä na jej profesionálnej a osobnej cti a dobrej povesti. Prípustným hodnotiacim úsudkom je len taký úsudok, ktorý je založený na faktoch zodpovedajúcich skutočnosti, a teda pravdivých faktoch...

Svojim prednesom žalovaný v 1. rade vedome vyvolal pochybnosti o dôveryhodnosti a profesionálnej cti žalobkyne, ako aj o jej nezávislom a nestrannom rozhodovaní v súdnom konaní, preto za týchto okolností nemožno uprednostniť slobodu prejavu, keďže ani sloboda prejavu zaručená Ústavnou Slovenskej republiky v čl. 26 ods. 1 nesmie neoprávnene zasahovať od cti a dobrého mena fyzických a právnických osôb. Záruka slobody prejavu a práva na informácie sa týka len pravdivých a objektívnych informácií a v danom prípade žalovaný v 1. rade neunesol dôkazné bremeno o tom, žeby ním bola zverejnená pravdivá informácia, čo by vylúčilo neoprávnenosť zásahu. Za týchto okolností nemožno uprednostniť právo žalovaného v 1. rade na zverejňovanie informácií pred právom žalobkyne na ochranu jej osobnosti.“

Z citovaného vyplýva, že podľa názoru krajského súdu ako súdu odvolacieho bol inkriminovaný prejav týkajúci sa žalobkyne uverejnený formou faktov „*opodstatňujúcich záver o zaujatosti žalobkyne ako sudkyne*“ (s. 10 napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.), ktoré boli zároveň krajským súdom vyhodnotené ako „*nepravdivé*“ (s. 10 napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.), a to predovšetkým s prihliadnutím na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndob 8/2011 zo 4. apríla 2011 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“), ktorým tento žalobkyňu z prejednávania a rozhodovania vo veci uplatnenia peňažných nárokov zo zmluvy o zriadení a zabezpečovaní prevádzky spravodajského informačného kanála mesta P. č. 89/05-OKP zo 6. apríla 2005 (ďalej len „zmluva o zriadení a zabezpečovaní prevádzky spravodajského informačného kanála“) vedenej Krajským súdom... pod sp. zn. 8 Cob 108/2010 nevyлúčil, a to z dôvodu, že „*funkciu manžela v čase vzniku zmluvy nemožno považovať za dôvod zakladajúci vzťah osobného záujmu sudkyne na výsledku konania v spore, týkajúcom sa peňažných nárokov vyplývajúcich zo zmluvy, o ktorej platnosti už rozhodoval iný senát odvolacieho súdu bez účasti žalobkyne ako sudkyne*“ (s. 10 napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.).

Sťažovateľ považuje inkriminovanú časť svojho prejavu za hodnotiaci úsudok, ktorý je chránený prezumpciou ústavnej konformity, „*čo všeobecné súdy opomenuli vziať do úvahy*“, nie je v ňom „*nič nepravdivé*“, a preto zastáva názor, že „*sporný hodnotiaci úsudok má aj dostatočný a pravdivý skutkový základ*“.

Všeobecne aplikovateľné kritérium na klasifikáciu výrokov na fakty a hodnotiace úsudky neexistuje, avšak vo veci Andreescu proti Rumunsku (rozsudok ESLP z 8. júna 2010, § 94 — § 96) ESLP konštatoval, že svoju úlohu zohrávajú aj okolnosti, že pôvodca výroku neprezentuje určité skutočnosti ako istoty, ale vyjadruje len pochybnosti či podozrenie, a že jeho snahou je v dobrej viere informovať verejnosť o veci všeobecného záujmu. Podľa názoru ústavného súdu aj v prejednávanej veci tieto okolnosti zohrali svoju úlohu. Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedené krajským súdom, konkrétne z vyjadrení sťažovateľa k inkriminovanému výroku vyplýva, že tento predniesol na zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta P., keďže „mal pochybnosti o zaujatosti sudkyne v súdnej veci“ (citované zo zápisnice o pojednávaní okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 102/2010 z 10. marca 2011) ako zástupca účastníka konania v konaní vedenom Krajským súdom... Z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku [ďalej aj „OSP“ (§ 14 OSP)] vyplýva, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti pre ich pomer k veci alebo k účastníkom konania alebo k zástupcom účastníkov konania, pričom pod pomerom sudcu k účastníkom konania alebo k ich zástupcom treba rozumieť akýkoľvek vzťah, ktorý môže vzbudzovať pochybnosť o nezaujatosti. Môže ísť napr. o príbuzenský, priateľský, ale aj nepriateľský vzťah, prípadne majetkový vzťah.

Nestrannosť sudcu sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti. V judikatúre ESLP, na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania sudcu. Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo je však zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne dostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorej svedčí správanie sudcu.

Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonáva. Práve tu sa

uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj javiť v očiach strán. Ide o dôveryhodnosť, ktorú by mali v demokratickej spoločnosti súdy vzbudzovať vo verejnosti (m. m. I. ÚS 46/05).

Podľa názoru krajského súdu inkriminovaný výrok „bol objektívne spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne, znížiť jej česť, vážnosť a dôstojnosť“, a to predovšetkým vzhľadom na skutočnosť, že podľa uznesenia najvyššieho súdu žalobkyňa nebola z prejednávania a rozhodovania vo veci uplatnenia peňažných nárokov zo zmluvy o zriadení a zabezpečovaní prevádzky spravodajského informačného kanála vedenej Krajským súdom... pod sp. zn. 8 Cob 108/2010 vylúčená.

Ústavný súd sa s týmto právnym názorom krajského súdu nestotožňuje. Vzhľadom na už uvedené bol sťažovateľ z titulu svojho postavenia ako zástupcu účastníka konania vedeného Krajským súdom... oprávnený vysloviť „pochybnosti o nezaujatosti sudkyne“ prejednávajúcej vec v predmetnom konaní, a to konkrétne z dôvodu pomeru („afinity“) žalobkyne ako sudkyne tohto súdu k účastníkovi konania (mesto P.). Oprávnenie sťažovateľa na vyslovenie pochybností o nezaujatosti žalobkyne (čo nemožno stotožňovať s „obvinením“ o jej nezaujatosti; sťažovateľ v inkriminovanom výroku používa slovné spojenia „myslím si, že určitú afinitu k mestu mala, pretože jej pán manžel, pokiaľ viem“) nemôže byť spochybnené tým, že v konečnom dôsledku všeobecný súd rozhodol o námietke zaujatosti tak, že sudkyňu nevyhlásil, keďže podľa jeho názoru z odôvodnenia „žalovaným vznesenej námietky zaujatosti nevyplývajú skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť pochybnosti o nezaujatosti predsedníčky senátu...“ (citované z uznesenia najvyššieho súdu, pozn.), a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že k vysloveniu inkriminovaného výroku obsahujúceho pochybnosti sťažovateľa o nezaujatosti sudkyne došlo 28. januára 2010, teda predtým, ako došlo k vydaniu uznesenia najvyššieho súdu (4. apríla 2011, pozn.).

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v napadnutom rozsudku vychádzal z nesprávnej premisy, pričom v konečnom dôsledku túto premisu potvrdil aj predseda krajského súdu v prvom prípise ústavnému súdu, keď uviedol: „Úvahy o možnej (ne)zaujatosti žalobkyne za situácie, že o tejto otázke rozhodol Najvyšší súd SR, nie sú

namieste. Ak by sme pripustili argumentáciu sťažovateľa, nerešpektovali by sme rozhodnutie Najvyššieho súdu SR.“ Uvedená premisa totiž bez toho, aby prihliadala na formu samotnej kritiky (pochybnosť alebo obvinenie; hodnotiaci úsudok alebo fakt), považuje kritiku (ne)zaujatosti sudcu za nedovolenú vždy, ak tu existuje rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré nezaujatosť sudcu potvrdzuje.

V už citovanom prípade Andreescu proti Rumunsku bolo zo strany ESLP zvýraznené, že v prospech klasifikovania určitého výroku ako hodnotiaceho úsudku stojí snaha „v dobrej viere informovať verejnosť o veci všeobecného záujmu“, ktorú možno podľa názoru ústavného súdu identifikovať aj v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci s prihliadnutím na skutočnosti uvádzané v bode 3 týkajúce sa obsahu inkriminovaného výroku, ktorý bol súčasťou komplexného posudzovania stavu súdnych konaní, v ktorých vystupuje ako účastník mesto P.

Inkriminovaná časť prejavu sťažovateľa, v rámci ktorej vyslovil pochybnosti o nezaujatosti sudkyne vzhľadom na „afinitu“, ktorú sudkyňa mala k mestu P., vo svojej podstate predstavuje subjektívnu kategóriu, u ktorej sa dôkaz pravdy vylučuje. Už bolo zdôraznené, že aj keď hodnotiaci úsudok, o ktorý v okolnostiach danej veci podľa názoru ústavného súdu ide, vzhľadom na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu. Za týchto okolností ústavný súd považuje záver krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno o tom, žeby ním zverejnená informácia bola pravdivá (čo by vylúčilo neoprávnenosť zásahu, a to výlučne s prihliadnutím na uznesenie najvyššieho súdu), za arbitrárny.

Vzhľadom na uvádzané skutočnosti je podľa názoru ústavného súdu záver krajského súdu o neprimeranom zásahu do práva na ochranu súkromia žalobkyne prinajmenšom nedostatočne vyargumentovaný, teda taký, ktorý nie je výsledkom ústavne akceptovateľného vyvažovania medzi právom na ochranu osobnosti a slobodou prejavu, a to najmä z dôvodu nedostatočného zohľadnenia skutkových okolností posudzovanej veci, ktoré malo za následok nesprávne právne posúdenie, pričom práve náležité vyhodnotenie

(ne)existencie dostatočného faktického základu mohlo mať podľa názoru ústavného súdu zásadný vplyv na rozhodnutie vo veci.

II.3 Závery ústavného súdu k namietanému porušeniu slobody prejavu v spojení so základným právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivé súdne konanie

Ústavný súd sumarizujúc svoje predbežné závery považoval za potrebné zdôrazniť, že v posudzovanej veci sťažovateľ, ktorý má ako politik (primátor mesta P. zvolený jeho obyvateľmi v priamych voľbách) pri ochrane slobody prejavu v zmysle judikatúry ESĽP i ústavného súdu privilegované postavenie, vyslovil na zasadnutí mestského zastupiteľstva mesta P. v rámci politickej diskusie o veci legitímneho verejného záujmu (diskusia o súdnych sporoch mesta P.) hodnotiaci úsudok (vyslovenie pochybností o nezáujatosti sudkyne), pri ktorom je dôkaz pravdy vylúčený (uznesenie najvyššieho súdu o nevylúčení sudkyne z prejednávania predmetnej veci), ak je podložený dostatočným faktickým základom (objektívne existujúci príbuzenský vzťah medzi žalobkyňou a bývalým prednostom mestského úradu). Záver krajského súdu o tom, že inkriminovaný výrok *„bol teda prednesený bez akékoľvek faktického základu“* a *„spochybňuje nestranné a nezávislé rozhodovanie žalobkyne ako sudkyne napriek tomu, že rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebola zo súdnych konaní vylúčená, a preto tento výrok je objektívne spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne, znížiť jej česť, vážnosť a dôstojnosť“* (citované z napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.), je podľa názoru ústavného súdu v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu z ústavného hľadiska neakceptovateľný, a teda taký, ktorý v konečnom dôsledku porušuje slobodu prejavu sťažovateľa, ako aj jeho právo na rozširovanie informácií.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k nepripustnému zásahu do slobody prejavu sťažovateľa a jeho práva na slobodné rozširovanie informácií garantovaných tak prostredníctvom čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj prostredníctvom čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ namietal nielen porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu a slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru, ale aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd kladie vo svojej rozhodovacej činnosti mimoriadny dôraz na rešpektovanie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože tvoria v podmienkach demokratickej spoločnosti a právneho štátu kľúčové právne záruky ochrany ústavou garantovaných práv (m. m. I. ÚS 56/01), pričom vychádza z konceptu materiálneho právneho štátu, ktorý vyžaduje, aby bola účastníkovi súdneho konania poskytnutá súdna ochrana v požadovanej kvalite a v okolnostiach prípadu spravodlivo s rešpektom k jeho ústavou garantovaným právam tak hmotného, ako aj procesného charakteru. V opačnom prípade sa totiž postup súdu dostáva do extrémneho rozporu s povinnosťou poskytnúť súdnu ochranu tomu právu, ktorého ochrany sa účastník konania domáha, a výkon spravodlivosti sa stáva arbitrárny a svojvoľný. Opomenutie vo veci relevantných skutkových alebo právnych otázok narušuje dôveru v spravodlivosť a legitímne očakávanie účastníka konania, aby sa v jeho veci rozhodlo nezaujato a nestranne.

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu nepochybne patrí aj právna ochrana v rámci odvolacieho konania, t. j. ochrana, ktorej sa účastník konania domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom podaním riadneho opravného prostriedku (odvolania) z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo; v danom prípade príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podstatou odvolania sťažovateľa bolo domáhanie sa ochrany jeho ústavou a dohovorom garantovanej slobody prejavu a práva na slobodné rozširovanie informácií.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011 vo výroku, ktorým bola žalovanému v 2. rade uložená povinnosť *„v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku zabezpečiť, aby vo vysielaní informačného kanála Mesta P., v rámci televíznej programovej služby iTV, bola*

odvysielaná 3-krát vždy s časovým odstupom 2 dní a vždy vo vysielaacom čase medzi 18.00 hod. a 20.00 hod. nasledovná správa: Tvrdenie, ktoré uviedol primátor Mesta P. MUDr. M. A., na zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 28. 01. 2010, kde uviedol o JUDr. N. Č., že si myslí, že táto ako sudkyňa krajského súdu mala určitú afinitu k Mestu P. pri rozhodovaní v súdnom spore na Krajskom súde..., ktorý sa týkal zmluvy medzi Mestom P. a súkromným médiom, pretože jej pán manžel pôsobil v Meste P. dlhší čas ako prednosta mestského úradu, nie sú pravdivé a týmito došlo k neoprávnenému zásahu do jej občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, za čo sa pôvodca týchto tvrdení MUDr. M. A. týmto JUDr. N. Č. ospravedľňuje.“, a zrušil označený rozsudok okresného súdu „vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaného v 1. rade“ a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie, a to na základe záveru, že sťažovateľ „neuniesol dôkazné bremeno o tom, žeby ním bola zverejnená pravdivá informácia, čo by vylúčilo neoprávnenosť zásahu. Za týchto okolností nemožno uprednostniť právo žalovaného v 1. rade na zverejňovanie informácií pred právom žalobkyne na ochranu osobnosti.“. Podľa názoru ústavného súdu je tento záver krajského súdu nedostatočne vyargumentovaný (vecne nedostatočne podložený), a teda prinajmenšom predčasný, a preto z ústavného hľadiska neakceptovateľný. Potvrdzujúcim výrokom napadnutého rozsudku tak krajský súd podľa názoru ústavného súdu neprípustným spôsobom zasiahol do ústavou a dohovorom garantovanej slobody prejavu sťažovateľa a jeho práva na slobodné rozširovanie informácií v spojení s porušením jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj s porušením jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže práve na základe napadnutého rozsudku krajského súdu nadobudol označený rozsudok okresného súdu právoplatnosť v už uvedenom výroku, t. j. právoplatnou sa stala i povinnosť žalovaného v 2. rade uverejniť už citovanú „správu“, prostredníctvom ktorej sa zároveň sťažovateľ žalobkyni za svoj (inkriminovaný) prejav ospravedľňuje.

Vzhľadom na skutočnosť, že výrok okresného súdu vyslovený v jeho rozsudku č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011 a potvrdený napadnutým rozsudkom krajského súdu je nedeliteľným výrokom, keďže povinnosť uložená žalovanému v 2. rade uverejniť citovanú „správu“ je zároveň formou ospravedľnenia sa sťažovateľa žalobkyni za jeho

„nepravdivý“ výrok, ktorým podľa názoru krajského súdu došlo k neoprávnenému zásahu do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobkyne, ústavný súd rozhodol, že krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 6 Co 214/2011 z 27. marca 2011 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011, okrem výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaného v 1. rade, porušil základné právo sťažovateľa na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a s právom na spravodlivé súdne konanie (bod 1 výroku tohto nálezu).

II.4 K namietanému porušeniu základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom krajský súd porušil aj jeho základné právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

S namietaným porušením základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy sa už ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať, pretože to, či došlo k ich porušeniu, alebo nie, závisí od ďalšieho postupu krajského súdu (príp. aj okresného súdu) a záverov, ku ktorým sa v predmetnom súdnom konaní v konečnom dôsledku dospeje. Okrem toho ústavný súd prihliadol aj na zásadu minimalizácie zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho označeného základného práva, ktorého porušenie namietal, poskytoval, sa vytvoril priestor na ochranu tohto základného práva v rámci sústavy všeobecných súdov (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

V zmysle čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 214/2011 z 27. marca 2011 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 102/2010-130 zo 16. júna 2011, okrem výroku o náhrade nemajetkovej ujmy a výroku o náhrade trov prvostupňového konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaného v 1. rade, porušil ústavou a dohovorom garantované práva a slobody sťažovateľa, zrušil napadnutý rozsudok v označenom výroku a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

V súlade s § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde bude krajský súd v ďalšom konaní vo veci sťažovateľky viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v časti II tohto nálezu. Osobitne bude úlohou krajského súdu po vrátení veci vysporiadať sa s právnym názorom ústavného súdu, podľa ktorého je záver krajského súdu o tom, že sťažovateľ vyslovil o žalobkyni nepravdivé informácie, nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnený, a v tejto súvislosti primeraným spôsobom vyhodnotiť vecné skutočnosti vyplývajúce z doterajšieho priebehu konania pred okresným súdom a krajským súdom

a zohľadniť pri novom rozhodovaní o veci ďalšie skutočnosti, ktoré môžu mať zásadný vplyv na právne posúdenie veci (okrem iného skutočnosť, že inkriminovaný výrok je podľa názoru ústavného súdu hodnotiacim úsudkom, pozn.). Zároveň bude úlohou krajského súdu zohľadniť v novom rozhodnutí na vec sa vzťahujúcu judikatúru ústavného súdu, ako aj EŠLP v kontexte s výhradami uvedenými v časti II tohto nálezu.

IV.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátom JUDr. Ľ. F. Ústavný súd pri priznaní úhrady trov právneho zastúpenia vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá bola 763 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2012. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie sťažnosti, stanovisko z 29. októbra 2012) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to každý úkon po 127,17 €, t. j. spolu 381,51 €, čo spolu s režijným paušálom trikrát po 7,63 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 404,40 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH (právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH), t. j. o 80,88 €. Priznanú úhradu trov konania v celkovej sume 485,28 € (bod 3 výroku tohto nálezu) je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2013